



BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TARİH - DR
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu



Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Tarih Yazımında Biyografi	TAR6032		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Tarih - DR - Lisansüstü (Yüz yüze)				
Amaç	Bu dersin amacı, öğrencilere tarih yazımında biyografinin yöntem ve tekniklerini öğretmektir. Tarihsel şahsiyetlerin hayatlarını analiz ederek, biyografinin tarih yazımındaki önemini kavramalarını sağlamaktır. Öğrencilerin biyografi türündeki tarihî kaynakları eleştirel bir bakışla değerlendirebilmesi hedeflenir. Ayrıca, tarihsel olayların bireylerin yaşamları üzerindeki etkisini anlamalarına katkıda bulunur. Böylece öğrenciler, tarih yazımında biyografinin kuramsal ve pratik yönlerini bütüncül biçimde öğrenir.				
Ders İçeriği	Bu ders, tarih yazımında biyografi türünün önemini ve işlevini inceler. Tarihsel biyografinin temel kavramları ve tarihsel bağlamı tanıtılır. Biyografinin tarih yazımındaki yeri ve farklı tarih disiplinleriyle ilişkisi ele alınır. Tarih yazımında birey merkezli anlatımın avantajları ve sınırlılıkları tartışılır. Biyografi türünün farklı biçimleri ve tarih boyunca gelişimi açıklanır. Tarihsel şahsiyet seçiminin kriterleri ve biyografi yazımındaki etik sorunlar üzerinde durulur. Kaynak çeşitliliği ve kaynak eleştirisi yöntemleri detaylandırılır. Birincil ve ikincil biyografik kaynakların tanımları ve kullanımları incelenir. Arşiv belgeleri, mektuplar, günlükler ve anıların biyografi yazımındaki rolü ele alınır. Tarihsel biyografi ile diğer biyografi türleri arasındaki farklar analiz edilir. Biyografik metinlerde anlatıcı ve bakış açısının önemi vurgulanır. Biyografi yazımında nesnellik ve tarafsızlık sorunları tartışılır. Tarihsel bağlamın biyografik anlatıdaki yeri ve önemi açıklanır. Kişisel hayat ile tarihsel olaylar arasındaki ilişki değerlendirilir. Biyografi yazımında kronoloji ve tematik anlatım teknikleri öğretilir. Biyografi örnekleri üzerinde eleştirel analiz yapılır. Osmanlı, Avrupa ve diğer uygarlıklardan biyografi örnekleri karşılaştırılır. Tarihsel biyografide anlatım dili ve stiline dikkat edilir. Biyografi yazımında psikolojik, sosyolojik ve kültürel analiz yöntemleri tanıtılır. Tarihsel şahsiyetlerin toplum içindeki rolleri ve etkileri değerlendirilir. Biyografi ve otobiyografi arasındaki farklar açıklanır. Tarih yazımında kahramanlık miti ve eleştirisi tartışılır. Kadın tarihçiliğinde biyografinin yeri ve önemi ele alınır. Azınlıklar ve marjinal grupların biyografilerinin tarih yazımına katkıları incelenir. Tarihsel biyografi yazımında disiplinlerarası yaklaşımlar değerlendirilir. Modern biyografi yazımında teknoloji ve dijital kaynakların kullanımı ele alınır. Biyografi yazımında etik sorumluluk ve haklar konusu tartışılır. Biyografik araştırmalarda metodolojik yaklaşımlar öğretilir. Tarihsel şahsiyetlerin karar alma süreçlerinin analiz yapılır. Biyografide kullanılan görsel ve işitsel materyallerin önemi anlatılır. Tarih yazımında biyografi türünün okuyucu üzerindeki etkileri değerlendirilir. Tarihsel biyografide anekdotların kullanımı ve işlevi açıklanır. Biyografi yazımında anlatı bütünlüğü ve tutarlılık teknikleri öğretilir. Tarihsel şahsiyetlerin çok boyutlu portrelerinin çizilmesi üzerinde durulur. Tarihsel olaylarla bireylerin karşılıklı etkileşimi analiz edilir. Tarih yazımında biyografi türünün politik ve ideolojik kullanımları tartışılır. Tarihsel biyografide kronik ve monografik yaklaşımlar karşılaştırılır. Biyografi yazımında zaman ve mekân kavramlarının önemi açıklanır. Tarih yazımında biyografi ile anlatı ve belgesel türleri arasındaki etkileşim incelenir. Biyografi türünün tarih öğretimindeki yeri ve katkıları değerlendirilir. Tarih yazımında büyük şahsiyetler ile sıradan insanların biyografilerinin karşılaştırılması yapılır. Tarihsel biyografi yazımında kullanılan çeşitli kaynakların doğruluk ve güvenilirlik sorunları ele alınır. Biyografi yazımında anlatıcının perspektifinin metin üzerindeki etkisi tartışılır. Tarihsel biyografide dramatisasyonun sınırları ve olanakları değerlendirilir. Biyografi yazımında kullanılan dilin ve anlatım biçiminin okuyucu üzerindeki etkileri analiz edilir. Tarihsel şahsiyetlerin biyografik anlatılardaki sembolik anlamları tartışılır. Biyografi yazımında tarihsel eleştiri ve kuramsal yaklaşımlar öğretilir. Tarihsel biyografinin günümüz akademik tarih yazımındaki yeri değerlendirilir. Biyografi türünün tarih yazımındaki gelecek perspektifleri ve dijital çağdaki dönüşümü incelenir. Ders boyunca öğrenciler, tarih yazımında biyografinin hem teorik hem de pratik yönlerini öğrenir ve uygulama yapar.				
Ders Veren	Dr. Öğr. Üyesi Cem GÖRÜR				
Ders Kaynakları	KAYNAKLAR, „ Abraham Lincoln – Biyografiler, Anna Komnini – Alexiad, Al-Ghazali – El-Munkiz mine'd-Dalâl, Arrianos – İskender'in Anabasis'i, Augustinus – İtraflar, Baltasar Gracián – Dünya Görmüş Adamın El Kitabı, Einhard – Şarلمان'ın Hayatı, Eviya Çelebi – Seyahatname, Herodotos – Tarih, İbn Haldun – Otobiyografi (Ta'rif), İbn Sina – Otobiyografi, Johann Wolfgang von Goethe – Anılar ve Mektuplar, John Locke – Hayatı ve Mektupları, Julius Caesar – Commentarii de Bello Gallico, Lady Mary Wortley Montagu – Anılar, Michel de Montaigne – Denemeler, Platon – Sokrates'in Savunması, Plutarkhos – Paralel Hayatlar, Tacitus – Agricola'nın Hayatı, Thomas More – Utopia, Xenophon – Sokrates'in Savunması, „ ÇALIŞMA ESERLERİ, „ Ahmet Hamdi Tanpınar – XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi, Ahmet Kabaklı – Türk Edebiyatı, André Maurois – Ariel ou la Vie de Shelley, André Maurois – Édouard VII et son temps, Carl E. Schorske – Fin-de-Siècle Vienna: Politics and Culture, Cemal Kutay – Tarihî Gerçekler ve Yalanlar, Cemil Meriç – Bu Ülke, Cemil Meriç – Jurnal, Elisabeth Badinter – L'Amour en plus: Histoire de l'amour maternel, Enver Ziya Karal – Atatürk'ten Düşünceler, Erik H. Erikson – Gandhi's Truth: On the Origins of Militant Nonviolence, Frederick Karl – Franz Kafka: Representative Man, George Painter – Marcel Proust: A Biography, Harold Nicolson – The Development of English Biography, Hilmi Ziya Ülken – Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi, Iris Origo – The Merchant of Prato: Francesco di Marco Datini, Isaiah Berlin – The Hedgehog and the Fox, İbnülemin Mahmud Kemal İnal – Meşahir-i Meşahir, James Boswell – The Life of Samuel Johnson, Jean Lacouture – De Gaulle: The Ruler 1945-1970, Leon Edel – Henry James: A Life, Leon Edel – Writing Lives: Principia Biographica, Lytton Strachey – Eminent Victorians, Mehmet Fuat Köprülü – Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, Mehmet Süreyya – Sicill-i Osmanî, Michael Holroyd – Lytton Strachey: A Critical Biography, Mına Urgan – Bir Dinozorun Anıları, Necmettin Alkan – Muhammed Hamdi Yazır'ın Hayatı ve Düşünceleri, Niyazi Berkes – Unutulmuş Yıllar, Peter Gay – Freud: A Life for Our Time, Quentin Bell – Virginia Woolf: A Biography, Ralph Ellison – Shadow and Act (biyografik metinler içerir), Reşat Ekrem Koçu – Tarihten Portreler, Richard Ellmann – James Joyce, Richard Holmes – Dr. Johnson and Mr. Savage, Richard Holmes – Footsteps: Adventures of a Romantic Biographer, Stefan Zweig – Triumph und Tragik des Erasmus von Rotterdam, Süleyman Hayri Bolay – Türk Düşünce Tarihi Üzerine Araştırmalar, Şevket Süreyya Aydemir – Tek Adam (Mustafa Kemal Paşa'nın Hayatı)				

Hafta	Konu
1	Osmanlı tarih yazımında biyografinin önemi ve temel kavramlar tanıtılır.
2	Osmanlı tarih yazımında kullanılan kaynak türleri ve biyografik materyaller incelenir.
3	Osmanlı dönemi tarihçilerinin biyografi yazımına yaklaşımları ve üslupları analiz edilir.
4	Klasik Osmanlı biyografilerinde hayat anlatımı ve tarihsel bağlam değerlendirilir.
5	Tezkireler ve siyasetnâmelerde biyografi unsurları araştırılır.
6	Osmanlı'da devlet adamları ve padişah biyografilerinin yapısı ve işlevi tartışılır.
7	Kadınların biyografileri ve Osmanlı tarih yazımında görünürlükleri ele alınır.
8	Ara Sınav
9	Dini şahsiyetlerin biyografik anlatıları ve tarihsel etkileri incelenir.
10	Osmanlı'da alimler, sanatçılar ve kültür adamlarının biyografileri değerlendirilir.
11	Modern biyografi yazım teknikleri ve Osmanlı tarih yazımına etkileri tanıtılır.
12	Osmanlı tarihi biyografilerinde kaynak eleştirisi ve metodolojik yaklaşımlar öğretilir.
13	Osmanlı tarih yazımında biyografinin siyasal ve ideolojik kullanımları tartışılır.
14	Biyografi yazımında anlatıcı bakış açısı ve metin analizi yapılır.
15	Modern dönemde Osmanlı biyografi yazımında değişen yaklaşımlar ve akademik tartışmalar ele alınır.
16	Yarıyl Sonu Sınavı

Program Çıktıları	
1	Lisansüstü eğitim öğrencisi, olayları değerlendirirken çeşitli tahlil ve tespitler yaparak, tarihi hadiselerle daha derinlemesine vakıf olunabileceğini bilir
2	Sosyal bilimlerin sağladığı modern araştırma yöntemlerini uygulayarak çeşitli alanlarda özgün araştırmalar yapabilir. Bu araştırmalarında ana kaynaklara ulaşım bunların sağladığı bilgileri değerlendirebilir
3	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikte bir çalışma olup olmadığı tayin edebilir .
4	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder
5	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir
6	Sahasıyla ilgili çalışmaları yetkin bir şekilde ve inisiyatif kullanarak yapabilir.
7	Araştırmaları esnasında karşılaşılabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
8	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan bunlara sadık kalır
9	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur
10	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar
11	Ülkenin kültürel, medeni ve milli varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır
12	Bir sosyal bilimci olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki hem de insani anlamda güçlü tutar
13	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir
14	Tarih metodolojisini kullanarak eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)														
Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14
Öğrenci, Osmanlı tarih yazımında biyografinin tarihî önemini ve işlevini açıklayabilir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osmanlı biyografik kaynaklarını tanıyıp eleştirel değerlendirme yapabilir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osmanlı dönemi önemli şahsiyetlerinin hayat hikayelerini tarihsel bağlamda analiz edebilir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Biyografi yazımında kullanılan metodolojik yaklaşımları ve anlatım tekniklerini kavrayabilir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osmanlı tarih yazımında biyografinin siyasal, kültürel ve ideolojik rollerini tartışabilir.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ortalama Değer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgigetir/439694>